

PREEK DOOR DE WEEK

Preekserie Levende stenen

Een overspelige vrouw

[Johannes 8:1-11](#) (NBV21)

*Geraakt &
Geroepen*

Een overspelige vrouw

Beschaamd afdruipen

*HEER, bron van Israëls hoop,
wie U verlaten, zullen te schande staan,
wie van U weggaan, zullen in het stof worden geschreven,
want ze hebben de HEER, de bron van levend water, verlaten.
([Jeremia 17:13](#) NBV21)*

Wat schreef Jezus op de grond toen mannen bij Hem kwamen met een van overspel beschuldigde vrouw? Misschien wel deze priemende vraag:

WAAR IS DE MAN?

De joodse Wet schreef voor dat echtbrekers gedood moesten worden, maar dat gold voor man én vrouw. In [Leviticus 20:10](#) staat:

Wie overspel pleegt met een getrouwde vrouw, een vrouw die een ander toebehoort, moet ter dood gebracht worden. Beide echtbrekers moeten worden gedood.

Hier gaat de aandacht eerst uit naar de man en de doodstraf treft beide partijen – al wordt daarbij niet gespecificeerd hoe het vonnis moet worden voltrokken.

In [Deuteronomium 22:22-24](#) staat:

Als een man wordt betrapt met een getrouwde vrouw moeten beiden ter dood gebracht worden, zowel de man als de vrouw met wie hij geslapen heeft. Zo moet u het kwaad uit Israëls midden verwijderen.

Als iemand in de stad een meisje ontmoet dat al uitgehuwelijkt is, en gemeenschap met haar heeft, dan moet u hen allebei mee de stad uit nemen en hen stenigen tot de dood erop volgt. Want het meisje heeft nagelaten om hulp te roepen, en de man heeft zich vergrepen aan de bruid van een ander. Zo moet u het kwaad uit uw midden verwijderen.

Ook in deze tekst gaat de aandacht eerst uit naar een man die betrapt wordt. Steniging was de straf die werd opgelegd wanneer het ging om geslachtsgemeenschap met een meisje dat al uitgehuwelijkt was – ‘de bruid van een ander’. Ik weet niet hoe anderen dit lezen, maar vanuit onze tijd en cultuur zijn deze voorschriften niet te vatten – zeker niet als het gaat om de veroordeling van een meisje dat nagelaten heeft om hulp te roepen. Zou het misschien ook kunnen dat ze daar niet de moed of de kans voor had?

De geciteerde woorden uit Jeremia geven te denken:

“Wie van U weggaan, zullen in het stof worden geschreven.”

Is dat misschien de reden dat de mannen beschaamd afdropen, de oudsten het eerst?

Heer, als uw vinger op de grond schrijft, zouden daar tot onze schrik onze eigen namen en wandaden kunnen verschijnen. Vergeef ons, help ons mild te zijn voor anderen. Niemand is zo schuldloos, liefdevol en genadig als U!

Een overspelige vrouw

Ik veroordeel u ook niet

Uit zijn overvloed hebben wij allen opnieuw genade ontvangen: de wet is door Mozes gegeven, genade en waarheid zijn met Jezus Christus gekomen. ([Johannes 1:16-17](#))

Het lijkt wel of de schriftgeleerden en de farizeeën het nooit zullen leren. Iedere keer als ze proberen Jezus iets verkeerd te laten zeggen, reageert Jezus op zo'n onverwachte en integere manier dat ze weer met de staart tussen de benen afdruipten. Ook in het geval van de vrouw die op overspel is betrapt.

Het moet een vreselijk schouwspel zijn geweest. Een groep mannen die een vrouw meesleuren. Ze hebben helemaal geen oog voor wie zij is, ze gebruiken haar alleen voor hun confrontatie met Jezus. Er is geen greintje mededogen of blijk van naastenliefde. Nee, ze slepen haar naar Jezus toe en hebben hun oordeel al klaar. Wat hen betreft moet de vrouw gestenigd worden. Zij kennen de wet van Mozes immers van binnen en van buiten. In hun hart is geen ruimte voor genade.

Gelukkig is Jezus anders. Jezus is niet gekomen om te oordelen. Hij is gekomen om zondaars te redden. Mensen zoals jij en ik. De Bijbel zegt dat Hij al van ons hield toen wij nog vijanden van Hem waren ([Romeinen 5:10](#)). In dit verhaal zien we het eigenlijk voor onze ogen gebeuren. Jezus hield van de vrouw, ondanks haar zonde. Hij biedt de vrouw een reikende hand. Hij neemt haar in bescherming door tegen haar belagers te zeggen: *“Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen.”* En dan wordt het oorverdovend stil. Je kunt de aanklagers als het ware horen denken: ‘Hier heb ik niet van terug’. De een na de ander laat zijn steen vallen en vertrekt in stilte.

De vrouw blijft alleen over. Wat voor gedachten zullen allemaal door haar hoofd zijn gegaan? Ze is aan de dood ontsnapt, maar wat staat haar nu te gebeuren? Gaat deze rabbi haar nu veroordelen? Maar Jezus stelt alleen een korte vraag: *“Waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?”* De vrouw reageert hierop met: *“Niemand Heer”*. En dan spreekt Jezus precies die woorden die deze vrouw zo nodig heeft om te horen: *“Ik veroordeel u ook niet. Ga naar huis en zondig vanaf nu niet meer.”*

Jezus biedt haar zijn genade aan in plaats van veroordeling. Hiervoor is Hij naar de aarde gekomen, om te zoeken en te redden wat verloren was ([Lukas 19:10](#)). Het verhaal over deze vrouw eindigt hier, maar ik kan me niet voorstellen dat deze vrouw die genade in haar hart heeft ontvangen, niet veranderd en niet vol dank naar huis is gegaan. Vrijgesproken en vergeven.

Gebed

Heer, dank U wel dat u gekomen bent om het verlorene te zoeken en te redden. Dank U wel dat U ook mij hebt gevonden en gered. Wat een ongelofelijke genade! Ik prijs uw naam. Amen!

Een overspelige vrouw

Droedelen

Zondag werd gesproken over het verhaal uit Johannes 8: 'Een overspelige vrouw'. In [Johannes 8:3-8](#) lezen we: *Toen brachten de schriftgeleerden en de farizeeën een vrouw bij Hem die op overspel betrapt was. Ze zetten haar in het midden en zeiden tegen Jezus: "Meester, deze vrouw is op heterdaad betrapt toen ze overspel pleegde. Mozes draagt ons in de wet op zulke vrouwen te stenigen. Wat vindt U daarvan?" Dit zeiden ze om Hem op de proef te stellen, om te zien of ze Hem konden aanklagen. Jezus bukte zich en schreef met zijn vinger op de grond. Toen ze bleven aandringen, richtte Hij zich op en zei: "Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen." Hij bukte zich weer en schreef op de grond.*

Wat schreef Jezus op de grond? Dat wordt niet verteld, en dus kunnen we daar alleen maar naar gissen. Maar misschien is het helemaal niet zo belangrijk WAT Jezus schreef en is het daarom niet opgenomen in het verhaal. Het komt op mij over alsof Jezus niet zo geïnteresseerd is in de schriftgeleerden en farizeeën en ook geen interesse heeft in hun argumenten. Hij weet dat ze Hem in de val willen lokken. Jezus schrijft misschien wel met z'n vinger in het zand uit verveling. Veel mensen zitten tijdens vergaderingen of tijdens de les op school een beetje te tekenen uit verveling, omdat ze er met hun gedachten niet bij zijn. Dit wordt ook wel droedelen genoemd. Het komt op mij over dat Jezus de wetsgeleerden compleet negeert. Hij zegt niet letterlijk dat Hij de mening van de wetsgeleerden oninteressant vindt, maar Hij laat het ze merken door Zijn gedrag. Hij geeft niet meteen antwoord als ze vragen wat Hij ervan vindt. Hij schrijft in het zand en reageert niet. Na lang aandringen geeft Hij antwoord en gaat weer verder met schrijven op de grond. Hij negeert ze totdat iedereen is afgedropen en de vrouw alleen met Hem overblijft.

Wat kunnen we hiervan leren? Ik denk dat Jezus ons wil laten zien dat we ons bezig moeten houden met belangrijke dingen en onze tijd niet verspillen aan zaken die onze aandacht willen trekken. Wat daarna overblijft is de Waarheid.

[Johannes 8:11](#) zegt: *"Ik veroordeel u ook niet", zei Jezus. "Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer."*

Een overspelige vrouw

Zondig niet meer

*Jezus richtte zich op en vroeg haar: “Waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?”
“Niemand, Heer”, zei ze. “Ik veroordeel u ook niet”, zei Jezus. “Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer.” ([Johannes 8:10-11](#))*

Met deze woorden eindigt de geschiedenis van de overspelige vrouw. Er was niemand overgebleven om de vrouw te veroordelen. Jezus maakt duidelijk dat Hij de vrouw ook niet veroordeelt. Wel geeft Hij haar mee om vanaf nu niet meer te zondigen. Is hiermee alles gezegd? Zeker niet. Lees maar eens verder in vers 12:

Jezus nam opnieuw het woord. Hij zei: “Ik ben het Licht voor de wereld. Wie Mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft Licht dat leven geeft.” ([Johannes 8:12](#))

Als Jezus zegt “zondig vanaf nu niet meer”, dan wil Hij het Licht zijn op haar weg. Licht dat haar helpt om de goede weg te vinden. Net als verlichting op een donkere weg. In [Psalm 119, vers 105](#) lezen we:

Uw Woord is een lamp voor mijn voet, een Licht op mijn pad.

Dat woord is de Bijbel. En dat Woord is ook Jezus. Je zou dit vers ook kunnen lezen als: ‘Jezus is een lamp voor mijn voet, een licht op mijn pad.’

Jezus wil ook voor de overspelige vrouw het Licht op haar pad zijn. In [Johannes 12:46-47a](#) lezen we dit:

“Ik ben het Licht dat naar de wereld is gekomen, opdat iedereen die in Mij gelooft niet langer in de duisternis blijft. Als iemand mijn woorden hoort maar ze niet bewaart, ... “

Hoe zou Jezus deze zin afmaken? Hij had de vrouw toch gezegd dat ze niet meer moest zondigen. Laten we verder lezen:

*“Als iemand mijn woorden hoort maar ze niet bewaart, ... zal Ik niet over hem oordelen. Ik ben immers niet gekomen om over de wereld te oordelen, maar om de wereld te redden.”
([Johannes 12:47](#))*

Jezus maakt hier nog eens duidelijk waarom Hij naar de wereld gekomen is. Niet om jou en mij te veroordelen om onze zonde. Het gaat erom dat we Jezus aannemen als het Licht in ons leven. Licht dat elke dag voor ons wil schijnen. Dat er altijd voor ons is, ook wanneer het donker in ons leven is. Het zou toch zonde zijn om dat Licht te missen.

Gebed

Heer, wilt U vandaag een lamp voor mijn voet zijn, een licht op mijn pad?

Een overspelige vrouw

Oordeel en maat met boemerang-effect

Jezus bukte zich en schreef met zijn vinger op de grond. Toen ze bleven aandringen, richtte Hij zich op en zei: “Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen.” ([Johannes 8:6b-7](#))

Jezus spreekt met gezag, dat blijkt ook hier weer. Terwijl schriftgeleerden en farizeeën met kwade bedoelingen de overspelige vrouw aan Jezus toonden en vroegen wat Hij vond van de wet over stenigen van overspelige vrouwen, deed Jezus niet meer dan wat schrijven in het zand en zeggen: “Wie zonder zonde is, laat die de eerste steen werpen.” Het was genoeg om alle fanatici maar ook de omstanders, het hele volk, zich stilletjes terug te laten trekken!

Wie zonder zonde is... Jezus was de enige die de steen had mogen gooien. En Hij deed het niet. Wel zei Hij tegen haar niet meer te zondigen. Ook dat was niet voor niets natuurlijk.

Wat schreef Jezus in het zand? Er zijn allerlei invullingen, waaronder heel ingewikkelde, vergezochte en diep religieuze, en allemaal leren ze ons een bepaalde les. (Dat zou op zich al een reden kunnen zijn om het niet te vermelden...) Volgens kerkvader Hiëronymus (in de vierde, vijfde eeuw) schreef Jezus de zonden van de aanklagers in het zand. Zelf zou ik het logisch vinden als Jezus eenieders zonden in het zand schreef omdat Hij direct erna zegt: “Wie zonder zonde is, mag de eerste steen werpen” en vervolgens *iedereen* stilletjes vertrok. Ze ervoeren blijkbaar dat Jezus ook op hen doelde... En dat komt aan.

Niet één bleef! Wat een proef voor Jezus leek te worden, werd een les voor iedereen. Om bij al dan niet oordelen van iemand niet te vergeten vooral ook naar jezelf te kijken. Hopelijk namen ze ook de les mee dat vergeving ook voor hen nodig èn mogelijk is, ja zelfs reddend is. Een les voor iedereen toen op die plaats, maar net zo goed voor ons nu.

Deze geschiedenis doet me ook denken aan Jezus' woorden in de Bergrede, die we lezen in [Matteüs 7:1-2](#): “Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt. Want op grond van het oordeel dat je velt, zal over jou geoordeeld worden, en met de maat waarmee je meet, zal jou de maat genomen worden.”

Ik vroeg me af: moet je dat zien als een straf of als een waarschuwing om ons te beschermen? Een ‘kijk uit wat je doet of zegt’. Want wat wij doen – ten goede of ten kwade – kan als een boemerang naar onszelf terugkomen. Dat is een les die Jezus ook meegeeft in [Lukas 6:31](#): “Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”

Als Jezus inderdaad zonden in het zand schreef, zit daar ook nog een heel bemoedigende boodschap in: schrijf iets in het zand, bijvoorbeeld op het strand, en kom dan na een tijd terug op die plaats. Wat je schreef is er niet meer, wèg! Jezus schreef jouw en mijn zonden in het zand, Hij weet van ons, maar Hij laat onze fouten en missers verdwijnen door Zijn offer, Zijn vergeving, Zijn verzoening.

Dank U, Heer, voor wijze lessen om anderen èn daarmee ook onszelf te beschermen en duizend maal dank dat U het oordeel doet wijken door uw liefde, genade, barmhartigheid, vergeving en verzoening. Heer, mag ook deze les ons steeds dichter brengen tot wat U met de mens voor heeft. Moge zo ons leven zijn en steeds meer worden tot uw eer. Amen!

zaterdag 18 november 2023

Afgelopen zondag sprak Joop Strietman in deel 7 van de preekserie Levende stenen.

Bijbeltekst: [Johannes 8:1-11](#) (NBV21), titel: Een overspelige vrouw.

In deze serie kijken we naar een aantal totaal verschillende mensen. Samen laten zij zien hoe liefdevol en genadig onze God is. Deze zondag stonden we stil bij de vrouw die op heterdaad betrapt werd bij het plegen van overspel. De farizeeërs dachten Jezus hiermee in een hoek te kunnen drijven. Zou Hij het vergoelijken, dan zou Hij de wet schofferen. Zou Hij de wet toepassen, dan zou Hij de vrouw laten vallen en zou zij worden gedood.

De kort-door-de bocht-les van deze gebeurtenis is dat niemand vrijuit gaat. Niemand is zonder zonden. Niet voor niets gingen *alle* mensen weg na Jezus' woord over het mogen gooien van de eerste steen als je zonder zonde bent.

Dit zou onze houding moeten bepalen, zowel naar God toe, als naar anderen en naar onszelf. Iedereen mag bij Jezus komen. Niemand wordt afgewezen en veroordeeld. Je mag komen zoals je bent, maar het is niet de bedoeling dat je ook *blijft* zoals je bent. Jezus zei tegen de vrouw: *"Zondig vanaf nu niet meer"*. Dat is duidelijke taal. En in plaats van een regen van dodelijke stenen, ontving ze liefde en vergeving. Dank U Jezus!

Tegelijkertijd is het ook onze diepste motivatie om inderdaad een ander leven te gaan leiden. Zijn liefde voor ons is zo onvoorstelbaar groot, dat het de aantrekkelijkheid van de zonde doet verbleken. *'De liefde van Christus dringt mij ...'* schreef Paulus aan de kerk in Korinthe. Hoe dichter we bij Jezus komen en hoe hechter en intiemer onze relatie met Hem wordt, hoe meer last we van de zonde zullen gaan ervaren en hoe minder aantrekkelijk die voor ons wordt. Wij mogen ons aansluiten bij de rij van de apostelen en alle anderen die Jezus zijn gaan volgen en dienen. Twijfelaars, praatjesmakers, christenvervolgers, overspelige mensen, mensen die hun best doen maar bij wie het maar niet lijkt te lukken, etc. Met diepe dankbaarheid en schaamte gaan we naast hen staan. Met in gedachten de woorden van Jezus: *"Ik veroordeel u ook niet ... ga naar huis en zondig vanaf nu niet meer"*. En als we zondigen, dan belijden we onze zonden. Johannes schreef: *"Dan zal Hij die trouw en rechtvaardig is, onze zonden vergeven en ons reinigen van al het onrecht dat wij bedrijven"*. ([1 Johannes 1:9](#))

Ook tegen ons zegt Petrus: *"Voeg u bij Hem, bij de levende steen ... en laat u ook zelf als levende stenen gebruiken voor de bouw van een geestelijke tempel."* ([1 Petrus 2:4-5](#)) Als we wachten tot we perfect zijn, dan wordt het niks. Maar ... we moeten wel naar Hem toe gaan om van Hem te horen: *"Ook Ik veroordeel u niet."*

Voor meer: zie de Preek door de Week+ van 12 november 2023 op de website.

Morgen, 19 november, begint de dienst om 10:00 uur. Bijbeltekst: [Johannes 9:1-41](#), titel: Een blinde man.

De dienst is ook te zien en mee te beleven via de livestream op www.meerkerk.nl

GELOVEN BEGINT THUIS

De **Meerkids en de jongeren van X-pact** zijn van harte welkom in hun **eigen diensten**.

Voor de programma's van Meerkids morgen: zie de Weekinfo van 17 november.

De **Meerkids door de Week** ligt zondag geprint bij de uitgang. En je vindt hem ook digitaal in de Weekinfo.

Meerkerk

Als baptistengemeente neemt De Meerkerk de Bijbel als grondslag voor het leven. Zij gelooft dat het mooiste cadeau dat de mens ooit ontving, is dat God zélf – in Jezus Christus – naar de aarde kwam. Door zijn lijden, sterven en opstanding kunnen wij leven als bevrijde mensen in een open relatie met God en met elkaar.

Missie

We zijn een gemeenschap van mensen die geraakt zijn door de liefde van Jezus Christus. We weten ons geroepen Hem samen te volgen en van Zijn liefde te getuigen.

Activiteiten

Daarvoor zijn tal van activiteiten ontwikkeld voor alle leeftijden, waaronder de wekelijkse samenkomsten op zondagochtend om 10:00 uur.

Voor wie meer wil weten over het christelijk geloof organiseert De Meerkerk drie keer per jaar een Alpha Cursus. Kom je al een tijdje in de gemeente en wil je meer weten over De Meerkerk? Volg dan de Beta Cursus, ook die wordt drie maal per jaar gehouden. Voor meer informatie over de cursussen en je aanmelden, zie de website.

Kerkelijk centrum en correspondentie-adres:

Bennebroekerweg 515, 2132 MD Hoofddorp; tel: (023) 562 65 63

U kunt ook **corresponderen** via e-mail: info@meerkerk.nl

webadres: www.meerkerk.nl

Kantoor:

Bennebroekerweg 517, 2132 MD Hoofddorp; tel: (023) 563 58 72

IBAN NL07 ABNA 0456 1173 26 RSIN 802147306

Preek door de week en PddW⁺ dagelijks per e-mail ontvangen?

Via onze website kun je je eenvoudig aanmelden voor deze service. In deze digitale versie kun je ook direct doorklikken naar de behandelde bijbelgedeeltes, om deze (uitgebreider) in de Bijbel door te lezen.

Of beluisteren via podcast? De Preek door de Week is van maandag tot en met vrijdag ook te beluisteren via de podcast. Je vindt 'm op Spotify, Apple podcast en Google podcast.